

The book cover features a vibrant red background. A stylized, teal-colored metro train is depicted in a curved path that winds across the cover. Several open books are scattered throughout the scene, appearing to be carried or dropped by the train. In the lower right, the Eiffel Tower is visible. The overall theme is the intersection of reading and urban transit.

Christine
Féret-Fleury

Dievča,
ktoré
čítalo
v metre

motto

Dievča, ktoré čítalo v metre

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.motto.sk
www.albatrosmedia.sk

motto

Christine Féret-Fleury
Dievča, ktoré čítalo v metre – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Christine
Féret-Fleury

*Dievča,
ktoré
čítalo
v metre*

motto

Obsah

Kapitola 1	9
Kapitola 2	14
Kapitola 3	23
Kapitola 4	29
Kapitola 5	35
Kapitola 6	41
Kapitola 7	50
Kapitola 8	56
Kapitola 9	63
Kapitola 10	69
Kapitola 11.....	74
Kapitola 12	85
Kapitola 13	91
Kapitola 14	98
Kapitola 15	103
Kapitola 16	109
Kapitola 17.....	116
Kapitola 18	122
Kapitola 19	129
Kapitola 20	135
Kapitola 21	141
Kapitola 22.....	146
Kapitola 23	152
Kapitola 24	158
Kapitola 25	164
Kapitola 26.....	169
Epilóg.....	179

*Venujem Guillaumovi a Madeleine,
svojim „najdôležitejším dielam“...
A tebe, malíčkový Robin, ktorý si prišiel na svet,
keď som písala posledné vety tohto románu:
nech ťa knihy, tí „priatelia z papiera“,
verne sprevádzajú,
aby ťa potešovali aj utešovali po celý život!*

„Vždy som si predstavoval, že raj
bude akýsi druh knižnice.“

Jorge Luis Borges, *Aleph*

1

Muž v zelenom klobúku nastupoval vždy na *Bercy*, vždy prednými dverami vagóna, a presne o sedemnást' minút vystupoval tými istými dverami na stanici *La Motte-Piquet-Grenelle* – v dni, keď sa stanice, zvonenia a kovové buchnutia pravidelne striedajú, v dni, keď nebýva mimoriadny nával, havárie, poplach, štrajk či nútené zastávky z dôvodu regulácie dopravy. V obyčajné dni. V dni, keď má človek dojem, že je súčasťou naolejovanej mašiny, veľkého mechanického telesa, v ktorom každý, či chce, či nechce, má svoje miesto a svoju úlohu.

V tie dni sa Juliette, schovaná za slnečnými okuliarmi v tvare motýľa a vo veľkom šále, ktorý uplietla stará mama Adrienne v roku 1975 pre svoju dcéru, v šále dlhom dva a pol metra – ak meriame presne – vyblednutej modrej farby, akú majú tie vzdialené kopce v lete o šiestej večer – a aj to nie hocikde, ale na výšinách Prades, keď pozeráme smerom na Canigou –, v duchu pýtala, či je jej existencia na tomto svete dôležitejšia

než existencia pavúka, ktorého v to ráno utopila počas sprchovania.

Netešilo ju to: namieriť prúd vody na malé čierne zamatové telíčko, kútikom oka sledovať, ako sa tenučké nožičky splašene zatrepocú a odrazu stiahnu, sledovať, ako sa tvor krúti, ľahučký a nepatrný ako kúsok vlneného vlákna z jej obľúbeného pulóvra, kým ho voda nestiahne do otvoru, ktorý ona ihneď prudko zakryje dlaňou.

Masové vraždy. Každý deň tie pavúky vyliezali, vynárali sa z potrubia po dlhej ceste s neistým začiatkom. Žeby to boli tie isté, ktoré sa po tom, ako boli spláchnuté do nepredstaviteľne temných hĺbok, do tých mestských útrob, pripomínajúcich obrovský rezervoár zapáchajúceho a hmýriaceho sa života, znova povystierali, ožili a dali sa na výstup, takmer vždy odsúdený na neúspech? Juliette, síce znechutená, ale zato vinná vrahyňa, videla samu seba ako neľútostné božstvo – neľútostné, no nesústredené či príliš zaujaté plnením vlastnej misie a súčasne občas strážiace vchod do pekiel.

V čo dúfali tie pavúky, keď už stáli na suchých nôžkach – ak sa to dá vôbec povedať? Na akú cestu sa rozhodli vydať a s akým cieľom?

Muž v zelenom klobúku by jej možno vedel dať odpoveď, keby sa ho Juliette odvážila opýtať.

Každé ráno si otvoril aktovku, vybral z nej knihu zabalenú do jemného, takmer priesvitného papiera, ktorý tiež hral trochu do zelena, a pomalými, presnými pohybmi knihu rozbalil. Potom medzi dve strany, ktoré už boli oddelené prúžkom z toho istého papiera, strčil prst a pustil sa do čítania.

Názov knihy znel: *História hmyzu užitočného pre človeka, zvieratá a umenie, ku ktorej je pripojený dodatok o ničení škodlivého hmyzu.*

Pohladkal koženú bodkovanú väzbu aj chrbát ozdobený zlatými pásikmi, kde sa na červenom podklade črtal názov.

Knihu otvoril, priblížil si ju k tvári a s privretými očami ju ovoniaval.

Prečítal dve či tri strany, nie viac – ako taký gurmán, vychutnávajúci kapustu na smotane, ktorú nabera drobnou striebornou lyžičkou. Na tvári sa mu zračil tajuplný a spokojný výraz – taký, aký si fascinovaná Juliette predstavovala v spojení s mačkou Škľabkou z *Alice v krajine zázrakov*. Vďaka kreslenému filmu.

Spokojný úsmev sa na stanici *Cambronne* stratil a vystriedal ho výraz sklamaní a ľútosť: muž rozložil papier, knihu šuchol do aktovky, zaklapol spony a vstal. Ani jediný raz nepozrel na Juliette, ktorá ho – či už sediac oproti, alebo stojac zavesená na žrdi, ktorú každodenne leštili

stovky dlaní v rukaviciach alebo bez nich – hltala očami.

Vzdľavoval sa drobnými krokmi, vystretý, v kabáte pozapínanom až po krk a s klobúkom mierne stiahnutým nad ľavé obočie.

Bez toho klobúka, bez úsmevu, bez aktovky, do ktorej si zatváral svoj poklad, by ho Juliette pravdepodobne nespoznala. Bol to muž, akých je veľa: ani pekný, ani škaredý, ani prít'azlivý, ani antipatický. Trochu tučný, neurčitého veku, slovom, ako sa zvyčajne vravieva: akýsi muž.

Muž.

Alebo skôr: *čítateľ.*

– *Včela, priadka morušová, kermeš, červec dubový, rak, žižiavky múrové, pluzgiernik lekársky, pijavice...*

– O čom to hovoríš?

Pospevujúca Juliette sa strhla.

– Ach! O nič nejde. Taká detská riekanka...

Pokúšala som sa spomenúť si na názvy...

– Prišli mi výsledky o energetickej hospodárnosti bytu na Voltairovom bulvári, – oznamovala Chloé, ktorá ju nepočúvala. – Ty máš ten spis?

Juliette prikývla až po chvíli. Ešte vždy myslela na muža v zelenom klobúku, na hmyz, na pavúky – dnes ráno utopila dva.

– Daj sem. Zaradím ho, – povedala Chloé.

Obrátila sa na otáčacej stoličke, otvorila jeden

z priečinkov, ktoré pokrývali celú stenu kancelárie, a vložila doň papiere. Juliette si všimla, že obal má farbu žltú ako moč. Úbohejší už ani nemohol byť. Celá stena, vydutá, s odstávajúcimi menovkami, čo sa na rohoch odliepali, vyzerala, akoby sa už-už mala na ňu zvaliť – ako taká blatová lavína. Juliette privrela oči, predstavovala si čľapot, bubliny plynu, ktoré na povrchu vybuchovali – ten smrad –, a prudko si stlačila nos, aby ovládla nutkanie na vracanie.

– Čo je s tebou? – opýtala sa Chloé.

Juliette pokrčila plecami.

– Si tehotná? – nástojila kolegyňa.

– Ale kdeže. Len si kladiem otázku, ako vôbec môžeš pracovať pri tomto... Tá farba je odporná.

Chloé na ňu prekvapene pozrela.

– Od-por-ná, – zopakovala po slabikách. – Čo to táraš. Už som počula veľa bláznovstiev, ale čosi také ešte nikdy. Sú to iba spisy. Sú škaredé, súhlasím, ale... Určite si v poriadku?

Juliette rytmicky klopkala prstami po stole: *Včela, priadka morušová, kermes, červec dubový, rak, žižľavky múrové, pluzgiernik lekársky, pijavice...*

– V absolútnom, – odpovedala. – Čo zvyčajne čítaš v metre?

2

Bola tam jedna stará pani, potom študentka matematiky, milovníčka ornitológie, záhradníčka a jedna zamilovaná – to si Juliette aspoň myslela podľa mierneho vzdychania a drobučkých slzičiek, čo sa dievčine perlili na mihalniciach, a podľa toho, že už zhltna tri štvrtiny románu a že na mnohých miestach boli rohy strán zahnuté z toho, ako ich opakovane čítala. Na obálke sa chvíľami ukázal párik v objatí na krvavočervenom pozadí či dráždivá čipka podprsenky, hrud' holého muža, kúsok bedier, pokrčená plachta alebo dva manžetové gombíky, skúpa interpunkcia názvu podčiarknutého koženým jazdeckým bičíkom... a slzy, čo sa okolo dvestoštyridsiatej siedmej strany – Juliette si to overila, nenápadne hodiac okom smerom k susedke – tísli mladému dievčaťu do očí a potom pomaly stekali na kraj čeľuste, zatiaľ čo dievčine sa samovoľne privreli viečka a spontánny vzdych jej nadvihol okrúhle prsia obtiahnuté priliehavým, no cnostným topom.

Prečo strana dvestoštyridsaťsedem? pýtala sa v duchu Juliette, pričom pohľadom sledovala roztvorený dáždňík, ktorý bežal po nástupišti stanice *Dupleix* a chránil pred bočnými nárazmi dažďa celú rodinu, z ktorej videla len nohy: drobné nôžky v hnedom zamate, veľké v džínsoch a jemné v pásikavých pančuchách. Čo sa tam odohrávalo, aké emócie sa tých postáv zmocnili, aký rozvrat, obava sťahujúca hrdlo či záchvat veľkej radosti alebo rezignácie?

Zasnene klopkala končekmi prstov po obálke svojej knihy. Už ju tak často neotvárala, bola príliš zaujatá pozorovaním. Kniha mala vreckový formát, rezba bola ťľakatá od kávy, chrbát bol dotrhaný, putovala z jednej tašky do druhej, od veľkej utorkovej – v ten deň Juliette po odchode z práce chodila na nákupy – po malú piatkovú – v piatok chodievala do kina. Pohľadnica zastrčená medzi tridsiatou druhou a tridsiatou tretou stranou sa vyše týždňa nepohla. Bola na nej dedinka, ležiaca nad hnedastými štvorčekmi polí, v pozadí sa týčil kopec. Teraz sa jej spájala so starou dámou, s tou, ktorá listovala vždy v tej istej kuchárskej knihe, pričom sa chvíľami usmievala, akoby jej opisované jedlo pripomenulo niečo veselé z mladosti. Občas knihu zatvorila, položila na ňu ruku bez obrúčky a sústredene hľadela na nákladné člny, plávajúce proti prúdu

Seiny, alebo na strechy mokré od dažďa. Text na obálke bol v taliančine, pod ním bol umiestnený obrázok a na ňom dve väčšie papriky, okrúhly fenikel a hrudka mozzarely, v ktorej zanechal nôž s rukoväťou z rohoviny rovný zárez.

Včela, priadka morušová, kermeš, červec dubový, rak, žižľavky múrové, pluzgiernik lekárske, pijavice... artičoky, pomaranče, paradajky, zelené fazuľky, tekvičky... zákusky, mäso z jeleňa, pečené raky... Slová-motýliky poletovali po preplnenom vagóne, kým si nesadli Juliette na končeky prstov. Juliette ten obraz pripadal detinský, ale iný jej na um nezišiel. Mimochodom, prečo motýliky? Prečo nie svättojánske mušky, čo istú chvíľu svietia a potom zhasnú? Kedy videla svättojánske mušky? Vlastne nikdy. Svättojánskych mušiek niet – obávala sa, že nikde. Len v spomienkach na ne. V spomienkach starej mamy, tej, ktorá jej uplietla šál. A ktorá sa podobala na starú dámu s kuchárskou knihou, tá istá biela a pokojná tvár, tie isté trocha hrubé ruky s krátkymi prstami, no tie starej mame zdobil jediný prsteň, veľká obrúčka, čo sa každým rokom čoraz hlbšie zarývala do mäsa, až ho nenávratne poznačila. Zošúverená fľakatá koža prekrývala obrúčku, telo pohlcovalo symbol, v kontakte s ním sa deformovalo. „Svättojánske mušky,“ vravievala, „to sú hviezdy, čo spadli na zem. Bola som ešte veľmi malá, do postele ma

posielali skoro a večery boli také dlhé! Najmenej dve hodiny svetlo prenikalo škárami v žalúziách. Pomaličky sa kĺzalo po koberci, stúpalo nahor po nohe mojej postele a potom odrazu celkom hore zažiarila medená guľa. Vedela som, že som prepásla to najkrajšie, chvíľu, keď sa slnko ponára do mora, vtedy dostávalo farbu vína, krvi. A tak som si nočnú košeľu tuho obviazala okolo drieku, vieš? A zliezla som nadol po viniči. Ako ozajstná malá opica. A bežala som až na koniec poľa, tam, odkiaľ sa dalo vidieť more. Potom, keď už bolo poriadne tma, som sa za budovou, kde chovali priadku morušovú, hojdala na závo-re, ktorú nechávali vždy otvorenú... A tam som ich videla. Odrazu len boli tam! Alebo vyšli zo zeme. Nikdy som sa to nedozvedela. Ticho viseli vo vzduchu, sedeli na stebľách trávy... Ani som sa nehla, neodvažovala som sa ani len dýchať. Bola som uprostred tisícov hviezd.“

Metro spomalilo. *Sèvres-Lecourbe*. Ešte tri stanice, no to záviselo od toho, aký bol deň a akú mala náladu. Kov zavibroval, ozval sa signál. Juliette prudko vstala a vyšla dverami vo chvíli, keď sa už zatvárali. Konček saka sa jej zachytil medzi dve krídla: prudko ho vytrhla a trochu zadychčaná znehybnela na nástupišti, zatiaľ čo sa vlaková súprava vzdľaľovala. Niekoľko postáv zababušených do hrubých kabátov sa v si-

vom ráne ponáhľalo k východu. Kto by sa za februárového rána len tak pre potešenie prechádzal po uliciach a so zaklonenou hlavou pozoroval oblaky, prípadne zvedavým, dotieravým pohľadom obdivoval nový butik alebo hrnčiarsku dielňu? Nikto. Ľudia prechádzali zo svojho dobre vykúreného bytu do kancelárie, vypili si kávu a zívajúc začali každodennú robotu, klebety, novinky – ako vždy deprimujúce. Medzi stanicou, na ktorej Juliette každý deň vystupovala, a dverami do agentúry bolo treba len prejsť cez ulicu. Jednoramenné schodisko, kúsok chodníka, potom naľavo výklad žehliarne, trafiky a stánku s kebabmi. V tom trafikovom sa umelý vianočný stromček, ešte vždy ozdobený girlandami a mašličkami z ligotavého papiera, začal pokrývať prachom. Červená čiapka s bielym brmbolcom, ktorá trónila namiesto hviezdy na jeho vrcholci, visela ako kus mokrej bielizne.

Juliette chcela vidieť niečo iné. Zamierila k mape štvrte, umiestnenej na konci stanice. Keď pôjde prvou ulicou, ktorú má po pravici, a potom na druhej križovatke zabočí znova doprava, zaberie jej to necelých desať minút. Krátka chôdza ju zohreje. Dokonca ani nepríde neskoro – *takmer* nie. Aj tak agentúru otvára Chloé. To dievča je až chorobne dochvíľne a pán Bernard, ich šéf, pred pol desiatou nikdy nechodíeva.

Juliette sa rýchlym krokom pustila ulicou, no potom sa prinútila spomaliť. Bude sa musieť zbaviť zvyku ponáhľať sa rovno za nosom, s očami upretými na vytýčený cieľ. Nič vzrušujúceho ju nečaká, nič. Fascikle, ktoré treba vyplňať a usporadúvať, dlhý zoznam nudných úloh, jedna, možno dve obhliadky. Keď sú dni vydarené. Keď si pomyslí, že *sama* si vybrala také povolanie!

Pre kontakt s ľuďmi, ako upresňovala ponuka, na ktorú odpovedala, kontakt s ľuďmi, áno, zblížiť sa s druhými a vyčítať im z očí, o čom snívajú, po čom túžia, ba ich aj varovať, nájsť pre nich hniezdo, kde si budú môcť plniť svoje sny, kde ustrašení znovu nadobudnú sebadôveru, kde sa deprimovaní znova začnú usmievať na život, kde deti budú rásť chránené pred prisilnými vetrami, lebo tie ubližujú.

Ešte vždy si pamätá na prvú obhliadku s uponáhľaným párikom tridsiatnikov. Skôr než ich zaviedla do domu, ponúkla im kávu, pretože ich chcela lepšie spoznať, zorientovať sa v ich očakávaniach. Oznamila to suverénne, hoci sa v tej chvíli cítila veľmi neistá. Zorientovať sa v ich očakávaniach... Zdalo sa jej, že ten výraz nevyznel najhoršie. Prečítala ho v pokynoch, ktoré od vedenia agentúry dostal každý zamestnanec. Muž však na ňu pozrel, zdvihol obočie a významne

si poklepkal po ciferníku na hodinkách. Žena si prezerala správy na svojom smartfóne, oči ani nezdvihla, ani len vtedy, keď kráčala hore po schodoch, zatiaľ čo Juliette recitovala text z pokynov, ktorý sa deň predtým naučila naspamäť: kvádrový kameň a pôvab v štýle Hausmanna, všimnite si dlažbu v hale, je reštaurovaná s prihliadnutím na pôvodný vzor, dokonalý pokoj, máte tu výťah až na štvrté poschodie, pozrite, aký hrubý koberec pokrýva schody. Mala pocit, akoby jej hlas prichádzal z veľkej diaľky, bol smiešne ostrý – ako hlas dievčatka, čo sa hrá na dámu –, Ťutovala samu seba a hrdlo jej zvierala nepochopiteľná túžba plakať. Dvojica prešla po trojizbovom byte s oblokmi do dvora tak rýchlo, až sa Juliette zadýchala, ako sa s nimi snažila udržať krok. Slová ulietali, vrážali do seba: výška stropu, rímsy, štýlový kozub, mnoho odkladacieho priestoru, parkety ukladané do tvaru hviezdice, to je veľká zriedkavosť, možnosť zriadiť si izbu navyše alebo pracovňu, ak si postavíte mezanín... Nepočúvali ju, nepozerali jeden na druhého, nekládli nijaké otázky. Hrdinsky sa pokúšala vypytovať: hráte na klavíri, máte deti alebo...? Odpoveď nedostala, potkla sa o lúč svetla, čo pretínal zaprášené parkety, jej hlas znel čoraz vzdialenejší a tak tenučko, až ho už nikto nemohol počuť: je veľmi svetlý, slnko už od deviatej ráno, v kuchy-